

KOMENTARZ ZPP WS. KRAJOWEGO PLANU ODBUDOWY – DIAGNOZY TRAFIONE, POTRZEBNA PRACA NAD ROZWIĄZANIAM I GŁĘBOKIE KONSULTACJE

W ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ponad 57 mld euro, co uczyni ją czwartym co do wielkości wsparcia beneficjentem tego programu. Podstawą do sięgnięcia po te środki ma być zaprezentowany pod koniec lutego br. projekt Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (dalej KPO), który stanowi strategię wykorzystania 23,9 mld EUR bezzwrotnych dotacji przyznanych Polsce. Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe dla UE obszary. Są nimi: infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

Analizując znaczenie unijnych grantów dla Polski należy zauważyć, że przewidziane środki w wysokości prawie 24 mld euro stanowią równowartość 4,5 proc. rocznego PKB. Jest to niebagatelna kwota, która wraz z niskoprocentowanymi pożyczkami będzie stanowiła istotny stymulus gospodarczy.

Jednakże, osiągnięcie zakładanego celu w postaci pozytywnego przełożenia się impulsu na gospodarkę jest w dużej mierze uzależnione od sposobu wykorzystania środków, poprzez wybór właściwych strategicznych projektów. Miarą ich właściwości będzie zarówno wygenerowana potencjalnie wartość dodana wspierająca wzrost PKB, jak i społeczno-cywilizacyjne skutki poniesionych nakładów inwestycyjnych.

Na wstępie, przygotowany przez rząd Krajowy Plan Odbudowy identyfikuje bezpośrednie skutki trwającej pandemii COVID-19 w funkcjonowaniu gospodarki i poziomu życia społeczeństwa, m.in. w postaci:

- Rosnącej presji na system finansów publicznych przejawiającej się ograniczeniem możliwości finansowania inwestycji publicznych;
- Zaburzeń działalności wielu branż i sektorów, co w dłuższym okresie prowadzi do ograniczenia działalności gospodarczej (ograniczenie podaży), utraty lub zmniejszenia dochodów;

- Zmniejszenia inwestycji podmiotów prywatnych (w szczególności małych i średnich firm), ze względu na brak stabilności inwestowania oraz utrudniony dostęp do finansowania;
- Ograniczeń w dostępie oraz trudności w funkcjonowaniu podstawowych systemów usług publicznych, takich jak np. edukacja, czy ochrona zdrowia.

Zdaniem ZPP, powyższe skutki zostały trafnie zdefiniowane, jednak co najważniejsze (a co jednocześnie nie zostało odnotowane w dokumencie), wynikają nie tylko z istoty pandemii, lecz również z podejmowanych w ostatnim czasie decyzji politycznych.

Rosnąca presja na system finansów publicznych zaistniała głównie z powodu mnożenia wydatków na programy społeczne, które – o ile są możliwe do utrzymania w okresie prosperity – stanowią gigantyczne obciążenie dla budżetu, szczególnie w czasie kryzysu. Zaburzenia działalności wielu branż i sektorów wynikają przede wszystkim z uwagi na brak możliwości prowadzenia bieżącego biznesu z uwzględnieniem racjonalnych restrykcji sanitarnych, zapewniających bezpieczeństwo zachowania zdrowia przez pracowników oraz konsumentów. Zmniejszenie skłonności podmiotów prywatnych do inwestowania wynika w końcu – jak wskazał sam projektodawca KPO – z braku stabilności, co według ZPP jest spowodowane częstotliwością i nieprzewidywalnością wprowadzanych zmian w otoczeniu regulacyjnym dla firm.

Z powyższego łatwo można wywnioskować, że samo uzyskanie dodatkowych środków finansowych przez Polskę i racjonalne ich wydanie powinno stanowić jedynie część planu na wyjście z kryzysu epidemicznego. Równolegle należałoby głęboko zastanowić się nad kierunkiem poszczególnych polityk publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu luzowania obostrzeń w zakresie zakazów prowadzenia działalności gospodarczej w określonych sektorach, oraz – w dłuższej perspektywie – zabezpieczenia podstawowej stabilności systemu prawnego.

Pieniądze uzyskane w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności należy potraktować jako środki na reorganizację gospodarki poprzez dostosowanie jej do megatrendów w zakresie przemysłu, cyfryzacji, energetyki, pracy, czy ochrony zdrowia. Tym samym, projektowany instrument powinien stanowić reakcję na kryzys w średnim i długim terminie, bez wykorzystywania go do redukcji bieżących deficytów ekonomicznych. Naszym zdaniem, w ramach „wsparcia budowy trwałej konkurencyjności gospodarki” warto zwrócić uwagę na obszary i segmenty, w których Polska posiada znaczne przewagi w postaci wykwalifikowanych zasobów ludzkich, wiedzy, środków produkcji, czy

ważnych dokonań w zakresie badań i rozwoju, a tym samym może konkurować w danej branży z największymi i najnowocześniejszymi gospodarkami świata.

Za przytoczonym w strategicznym celu „wzrostem poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym” kryje się m.in. przewidziany w KPO rozwój systemu opieki zdrowotnej, edukacji, czy też infrastruktury cyfrowej. W tym kontekście nie sposób pominąć również konieczności stworzenia przejrzystego i konkurencyjnego systemu podatkowego, redukcji klina podatkowego, zmniejszeniu obciążeń podatkowo-składkowych względem mikro i małych przedsiębiorców, a także bezwzględności poszanowania zasady swobody działalności gospodarczej. Innymi słowy, ponownie należy wskazać, że same rezultaty wynikające z wprowadzenia KPO nie wystarczą, by urzeczywistnić zakładany strategiczny cel.

Zgodnie z projektem dokumentu, oczekiwanym rezultatem realizacji celu strategicznego KPO ma być „zwiększenie produktywności gospodarki, która będzie zdolna do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, dostępnych dla większej liczby osób”. Mając na uwadze globalne trendy w zakresie rynku pracy, a także analizę struktury rozwoju gospodarczego należy jednoznacznie stwierdzić, że powyższy rezultat może zostać osiągnięty przede wszystkim dzięki szeroko zakrojonym inwestycjom w transformację cyfrową oraz nowe technologie, tworzące tzw. Przemysł 4.0.

Zdaniem ZPP, wiele diagnoz i celów zostało w KPO trafnie zdefiniowanych. Równie ważne jest jednak, aby miały one odzwierciedlenie w rzeczywistych działaniach, polegających na efektywnym i gospodarnym wydatkowaniu funduszy. Fundamentalne znaczenie będzie miało tempo wydatkowania środków. Kraje członkowskie, które jako pierwsze podejmą przedsięwzięcia inwestycyjne, zyskają przewagę konkurencyjną od samego początku. Dlatego apelujemy o przygotowanie administracji publicznej do jakże ważnego celu, jakim będzie skuteczność i sprawność działania ośrodków decyzyjnych.

Uważamy, że należy się skupić na budowaniu wartości dodanej w segmentach, w których przewagę nad innymi krajami zbudowaliśmy na przestrzeni ostatnich lat, bądź w przypadku których dysponujemy potencjałem do uzyskania takiej przewagi. Bazując na posiadanej wiedzy, środkach produkcji oraz wykwalifikowanych zasobach ludzkich, jesteśmy w stanie rozwijać gospodarkę zgodnie z naszymi uwarunkowaniami i potrzebami.

Mając na uwadze powyższe, ZPP apeluje o wnikliwą analizę i implementację stanowisk środowiska biznesowego do ostatecznego kształtu dokumentu i potraktowanie istotnych wytycznych dla polityki

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak - Prezes, Marcin Nowacki - Wiceprezes

publicznej nie mniej wnikliwie i poważnie, niż założeń dotyczących wydatkowania środków . Dla szybkiego rozwoju gospodarki i odbudowy po kryzysie liczy się bowiem nie tylko nominalna wartość uzyskanych środków na inwestycje, ale również stabilność prawna i jakość instytucji. Równolegle podkreślamy, że w toku konsultacji projektu KPO złożymy osobne stanowisko, szczegółowo odnoszące się do jego poszczególnych elementów.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak - Prezes, Marcin Nowacki - Wiceprezes

ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa, email/ biuro@zpp.net.pl, tel/ 22 826 08 31, www.zpp.net.pl